

Така станало и въ Търново. Султанъ Баязитъ съ сина си Сюлейманъ Челеби засвоилъ царскитѣ имоти, а пашитѣ — боярскитѣ. Останалата земя била обявена за държавното манаха. Потурченитѣ български бояри запазвали владенията си. Едни отъ непотурченитѣ избѣгали въ недостъпния Балканъ или въ чужбина, други пъкъ запазили на известни условия имотъ, права и служба. Такива били Никопскитѣ бояри, които запазили положението си до 1469 г.

Избивани ли сж българитѣ въ Търново.

Старитѣ български писатели въ Търново като Григорий Цамблакъ, Киприянъ, Иосифъ Видински и други пишатъ, че турцитѣ извършили голѣми кланета и опустошения, които предизвикали коренни промѣни у българското население покрай Търново и въ самия градъ. Тия сведения ние приемаме съ известна предпазливостъ. Писателитѣ писали подъ впечатление на войната, когато страховетѣ били изумителни, та не ще да изразяватъ самата действителностъ. Както се знае, тѣ наскоро избѣгали и не сж забележили онова, което е станало следъ 5 — 10 — 20 години. Не може да се приеме, че турското злосторничество е продължавало безъ край, че българското население въ Търново и околността му било безогледно погубено. Посичането на 110 бояри не означава избиване на цѣль народъ. Знаемъ, че патриархъ Евтимий билъ сждень, но непосѣченъ, а изпратенъ на заточение. Народътъ се събралъ да го изпрати. Мнозина доближавали до него, прегръщали дрехитѣ му, цѣлували ржцетѣ му, прощавали се съ своя пастиръ и това ставало явно на Маринополе. Сетне около 40 души българи на коне придружили турския конвой чакъ до върха на Балкана.

Твърде красноречиво говорятъ и думитѣ на Иосифа Видински, казани за сждбата на Търново. „Когато настъпи, казва той, втората година (следъ падането на столицата), нашиятъ преблагочестивъ царъ Срацимиръ (въ Видинъ 1395 г.) благоволи да изпрати преобичния си юначень и мждъръ синъ, христоробивиятъ Константинъ, заедно съ наше смирение въ споменатия горе градъ Търново, по необходими и важни царски работи. Съ Христовата благодать, като пристигнахме на мѣстото, тържествено, съ слава и блѣсъкъ, по царски и архиерейски, ние бѣхме приети отъ княза (пашата) съ почитъ и внимание за дълго време“. (Вж. книгата „Презъ вѣковетѣ“, Д-ръ Кр. Миятевъ, стр. 174 — 175, статия отъ Минко Геновъ).

Ясно е, че на втората година отъ превземането на Търново, турцитѣ вече не убивали мирни хора и приемали гоститѣ си съ великолепието.

Бележитиятъ книжовникъ Владиславъ Граматикъ разказва, че единъ монахъ отъ Рилско ходилъ чакъ въ Цари-